

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСюж: (201) 451-2200

PIK XCI. Ч. 181.

ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 21-го ВЕРЕСНЯ 1984

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 21, 1984

No. 181.

VOL. XCI.

В РИМІ ПОХОВАЛИ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

ПАМ'ЯТЬ ПРО НАШОГО ПАТРІЯРХА ЗБЕРІГАЙМО ВИКОНУВАННЯМ ЙОГО ЗАПОВІТІВ!

Дня 7-го вересня цього 1984 року з волі Божої відійшов від нас з цього світу Великий Син нашого українського народу, невтомний і неустрашимий борець і мученик за його Божі і людські права, Патріарх Помісної Української Католицької Церкви і тільки четвертий в історії Вселенської Католицької Церкви її кардинал-українець, Блаженніший Отець Йосиф Сліпий.

Його відхід з цього світу супроводить всенародний жаль і смуток. Він бо своїми ділами і своїми терпіннями на славу Богу та для добра свого народу записав найсвітліші сторінки 1000-літньої історії нашого християнського українського народу і нам залишив у заповіді, щоб і ми ВЕЛИКОГО БАЖАЛИ та до ВЕЛИКОГО ЗМАГАЛИ!

Постійним здійснюванням його заповіту ми, і ті що прийдуть після нас, найкраще вшануємо і збережемо світлу пам'ять про нашого Великого і Незабутнього Отця Йосифа!

Нью Йорк, вересень 1984 року.

Екзекутива
Української Американської
Координаційної Ради

Тіло Блаженнішого Патріярха Йосифа в соборі св. Софії.

Ньюйоркська союзова громада відзначить 90-річчя УНС

Нью Йорк. — Заходами Окружного Комітету відділів Українського Народного Союзу тут приготувалась бенкет з відповідною діловою і мистецькою програмою для відзначення 90-річчя УНС, яке припадає в цьому році.

Як відомо, багато союзових громад, вже відзначили цю ювілейну дату найстаршої установи у З'єднаних Штатах Америки і Канаді, яка була першопочинним українського зорганізованого життя в цій країні і об'єднуючим чинником українців розкинених по багатьох штатах, провінціях і містах на американському континенті. Завдяки УНСюзові прибули до цих заокеанських країн українці зумили не тільки зберегти привезені з України цінні традиції та ідеали, але й використати існуючі тут закони, які допомогли українцям вдержатись на поверхні життя, як окрема етнічна група, і поширити їх вплив серед урядових кіл поселення.

Бенкет в Нью Йорку відбудеться в суботу, 8-го грудня ц.р., о год. 5-й по полудні у великій залі Українського Народного Дому, при

140-142 Друга авеню. Головну доповідь на бенкеті виступить головний представник УНС д-р Іван О. Фліс.

Окружний Комітет УНС, головою якого тепер є Микола Хоманчук, довготілий союзовець і колишній головний радний, докладає всіх зусиль, щоб гідно і величаво відзначити 90-річчя УНС. На ці святкування Управа Окружних запрошує представників усіх українських організацій, широке громадянство і головне все членство.

В чергових числах „Свободи“ будуть появлятися окремі повідомлення, а крім того Окружні планують вислати на відомі й адреси спеціальні запрошення.

Організатори надіються, що членство УНС і громада відповідно оцінять вклад праці цієї установи в загальне життя української спільноти в ЗСА і в Канаді безпосередньо, а в діаспорі посередньо, і масово з'являться на вшанувальному ювілейному бенкеті, щоб спільно пригадати собі про ті ідеали якими живе спільнота і наді в Україні.

Рим (В. Маркус). — В четвер, 13-го вересня, закінчилися однотижнівські проводи і похоронні обряди світлої пам'яті Глави і Батька Української Католицької Церкви, Патріярха Йосифа Сліпого, що спочив у Бозі 7-го вересня тут у Вічному Місті. Його тілні останки складено після чотирьохгодинних відправ архієрейського похорону у крипті собору Св. Софії, ним же збудованого і відкритого в 1969 році.

Чин похорону

Попереднього дня відбувся перед відкритою домовиною в соборі головний обряд архієрейського погребення при участі багатьох владик, священиків та вірних. З членів української католицької ієрархії були присутні обидва митрополити — Максим Германюк з Канади та Стефан Сулик з Філадельфії, єпископи Ізидор Борещкий (Торонто), Іван Прашко (Мельбурн), Платон Корнилюк (Мюнхен), Августин Горняк (Лондон), Андрій Сапельяк (Буенос Айрес), Єфрем Кривий (Курітіба), Інокентій Лотоцький (Чикаго), Михайло Гринишин (Париж), Роберт Михайло Москаль (Клівленд) та Славомір Мільовш (Загреб). Український архієпископ, секретар Східної Конгрегації, Мирослав Марусин, приєднався до Владик, що служили чин погребення свого Первотісярха, а очолював жалобну відправу дотеперішній Владика — Коадьютор, Блаженніший Мирослав Любачівський.

Співслужили понад 50 священиків, а співали студенти теології та дяки під проводом о. д-ра Івана Мунічки. Похоронні спів українською мовою були дуже зворушливі, а видано ці тексти зусиллям самого Спичилого. Під кінець відправи один з церемоніальмейстрів Кардинальської колегії вголосив італійською мовою офіційну „похвалу“ і життєпис Покійного Кардинала Йосифа Сліпого, що було підписано всіми служачими списками і вклено в домовину. Крім архієрейського жезла, в домовину ще вклено і грудки української землі. Відтак всі прощались з тілом під звуки „Останне цілування“. Зворушливими були моменти, коли духовенство, монахи, звичайні прочани — свої і чужинці,

Вид на катафалок перед вівтарем в соборі св. Софії.

підходили до відкритої домовини і цілували руки, хрести, панатію чи прямо домовину Патріярха. Того ж дня вечором домовину запечатано.

Заупокійна Літургія

В сам день похоронів відправа Соборної заупокійної Літургії почалася о 10-й

год. ранку. Крім Владик Української Католицької Церкви, був присутнім в архієрейському облаченні єпископ УАПЦ Володимир Дідович, що репрезентував Блаженнішого Митрополита Метислава. Прибуло на цю Літургію 13 кардиналів Римської Церкви, серед яких зокрема була замітною участь Кардинала Ві-

лєбрандоса (що супроводив Блаженнішого в березні 1963 року з Москви), і 94-літнього кардинала Конфальоньєрі, декана Кардинальської колегії. З важливих достойників Курії були архієпископи Сильвестріні (зовнішні справи Церкви) та Поджі (спеціаль

ТЕРОРИСТИ В БЕЙРУТІ ВИКОНАЛИ НОВИЙ САМОВБИВЧИЙ АТЕНТАТ

Бейрут, Ливан. — Американські засоби масової інформації, а зокрема радіо і телевізійні станції повідомили, що сьогодні раннім ранком, 20-го вересня ц.р., невідомі терористи виконали черговий самовбивчий атентат, тим разом на приміщення американської амбасаді у східній частині Бейруту.

В атентаті, як інформують кореспонденти, загинуло декілька осіб, переважно ливанців — працівників в амбасаді, а сім осіб американських громадян, в тому числі сам амбасадор, були поранені. Трьох американців треба було перевести до місцевого шпиталю, бо виникло, що їхнє тяжке поранення може викликати комплікації і без операції не обійдеться. Щодо амбасадора існує різні суперечні погодні: одні кореспонденти кажуть, що він поранений, інші заперечу-

ють це і твердять, що амбасадор був тільки присипаний грузами і він вже перебрав даліше урядування і керівництво усіма справами що належать до амбасаді.

Державний департамент у Вашингтоні заявив, що під теперішню хвилину ще не можна сказати точно скільки американців зазнали поранення, але виглядає, що серед них немає вбитих.

Терористи застосували цей самий спосіб самовбивства, тобто під'їхали під браму забудовану амбасаді автомобілем наладованим вибуховим матеріалом. Серед поранених правдоподібно є найбільше охоронців амбасаді, тобто воїнів морської піхоти.

Досі ще жадна терористична організація не призналася до атентату. Загальною здогадкою, що його нову ж таки виконали іранські екстремісти, „оборонці ісламу“.

Запланована зустріч Мондейла з Громиком викликає контрверсії

Вашінгтон. — Запланована зустріч кандидата на президента від Демократичної партії з міністром закордонних справ СРСР Андреем Громиком, яка має відбутися в четвер, 27-го вересня ц.р. в Нью Йорку, починає викликати контрверсії в політичному світі, — кажуть політичні спостерігачі і кореспонденти.

Сам президент Роналд Реген, який має зустрітись з Громиком день пізніше, тобто в п'ятницю, 28-го вересня, заявив кореспондентам, що він „не має жадної проблеми“ у пов'язанні із зустріччю Громиком з Мондейлом, але найближчі дорадники Президента не є задоволені таким збігом обставин, чи радше таким плануванням совєтської дипломатії. Вони, однак, не можуть нічого вдіяти, особливо в обставині коли сам колишній віцепрезидент, а тепер кандидат на президентську посаду, знаючи дуже добре, що переговори з речниками закордонної держави має право вести тільки Президент чи речники його уряду. В Мондейл, очевидно заперечує, що він вестиме будь-які переговори з Громиком і каже, що його ніхто не може використати.

Не зважаючи на заяву Мондейла, кажуть спостерігачі, у багатьох політиків є враження, що Совєтський Союз не тільки вимується до американських внутрішніх справ, але використовує для цього демократичного

кандидата, якого вони, со-висти, воліли б бачити у Білому Домі замість Р. Регена. Крім того, В. Мондейл, не повідомивши спрешу Державний департамент про заплановану зустріч, подав цю інформацію до відома по черзі засоби масової інформації, хоч знає протокол поведінки президентських кандидатів в таких випадках. Крім того Державний департамент, в тому випадку дорадник президента у справах крайової безпеки Роберт МекФарлейн, інформує систематично кандидата про всі закусі закордонної і оборонної політики і тому існує побоювання, щоб при таких зустрічах не було зроблено помилок чи таких потягнень, які пошкодять престижу ЗСА.

Але тут мабуть не йдеться про якусь „зраду“, але про саме перехвачування совєтських політиків, які приїжджають на сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй. „Совісти виставили соломинку, а потоплюють В. Мондейл, який, згідно з останніми опитами опинився далеко позаду Від Р. Регена, вхопився за неї обома руками“, — пише Джеремія О'Лірі у щоденнику „Вашінгтон Таймс“.

Не треба забувати, що А. Громико вважається ветераном совєтської політичної школи і він вже сильніших від Мондейла політиків застромляв за пояс, — пише згаданий автор.

У СВІТІ

У ПЕРШОМУ ДНІ СВОГО перебування в З'єднаних Штатах Америки Далей Ляма виступив із сильною критикою китайських комуністів, окупантів його батьківщини Тибету. Далей Ляма передбачував скорий поворот до свого народу, з яким, він каже, вдерже духовний зв'язок на протязі багатьох років. Він говорив про ролі релігії серед населення в Тибеті і займав становище до проблеми абортів, яку тепер так живо обговорюють на Заході. Духовний лідер Тибету заявив, що його влада від вищої сили і за неї він не буде змагатися при допомозі зброї, тим більше, що багато тибетців почуваються добре під окупацією Китаю. Він однак має змогу керувати релігійними громадами з-поза Тибету і цю практику буде продовжувати в майбутньому. Він переконаний, що коли нарід Тибету захоче позбутися окупантів він це може зробити, не зважаючи на переважуючу мілітарну силу Пекіну.

ПЕРШИЙ В ІСТОРІЇ пілот Джо В. Кіттінджер перелетів на повітряному бальоні Атлантийський океан та осів в італійській місцевості Савона. Він, на жаль, не міг приземлитись згідно з планом на відкритому просторі, але впав в лісистою околицю. В результаті нещасливого приземлення Кіттінджер зламав ногу і тепер перебуває у шпиталі у південній Франції. Морально однак він дуже задоволений і планує скоро повернутись до З'єднаних Штатів Америки. Кореспонденти, які мали нагоду говорити з відьжжаним бальоністом заявили, що він, не зважаючи на втомлюючу подорож і випадок, почувається прекрасно. Кіттінджер летів 84 години.

УОКЦентр розпочинає

осінній сезон

Філадельфія. — Український Освітньо - Культурний Центр розпочинає в суботу, 29-го вересня, тут, у своєму домі, при 700 Сілар Ровд, о годині 8-й вечора, осінній сезон, вже п'ятий від часу оснування Центру в 1979 році, великим коктейлем-беніфеісом, участь у якому візьме представник Президента ЗСА Лінас Коеліс,

заступник директора зовнішніх зв'язків Білого Дому,

В мистецькій частині виступить із співом тенор Богдан Андрушин з Нью Йорку. Датки в сумі 15 дол. від особи; студенти — 10 дол. можна відтати від податку. Зголошуватися слід на число телефону: (215) 539-0638 або 277-0492.

В АМЕРИЦІ

ОДНОРАЗОВО З РОЗПОРЯДЖЕННЯМ про сталеву індустрію, президент Реген проголосив програму про гарантії низьковідсоткових федеральних позичок для фермерів та заповів інші пільги для сільського господарства Америки, яке переживає кризу надпродукції, що значно знижує ціни для фермерських продуктів. Така ситуація є доброю для споживачів, але прикрою для фермерів, яким доводиться продавати плоди своєї праці нижче коштів собівартості, а це значить, що американські фермери є у боргах. Тож Уряд Роналда Регена вчасно йде їм на рятуюнок.

СПРАВА ДОГЛЯДУ ЗА ракетами, які розміщені скрізь по континентальних ЗСА з оборонними завданнями, виявилася дуже критичною, бо через дефекти в конструкції і через недостатність і невмілий догляд за цими ракетами одна чотирьохна цих ракет не є тепер боздатна. — згідно з урядовим інвестигатором Франком Коначаном з Головного бухгалтерського Бюро, який виступив перед Конгресовою комісією у вівторок, 18-го вересня. Мова йде про ракети типу „Сайдавайндер“ і „Сперровс“, що є під контролею Американської фльоти.

(Продовження на ст. 3)

СВОБОДА **СВОБОДА**
UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00
UNA members: \$7.50 — 6 months, \$15.00 — 1 year. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Предплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00.
Для членів УНСОУ \$7.50 на 6 місяців, \$15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — \$1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Громико в Білому Домі

У різних американських щоденниках появилася стаття синдикатованого коментатора Макса Лернера п.з. „Громика вершинна конференція — погана новина для Фріца“ (Фріцом називають Волтера Мондейла, — це його друге ім'я). Довгі виводи Лернера у цій його статті схопили краще вже раніше сенатор Чарльз Персі з Ілліной, голова сенатської Комісії для закордонних зв'язків, коли його спитали, як він пояснює зміну совєтської політики чи тактики, що ось Андрей Громико, совєтський міністр закордонних справ, який у теперішньому розгарах у Кремлі є там чи не найпершою фігурою, прийняв запрошення Регена і заявив готовість говорити 27-го вересня ц.р. з державним секретарем Дж. Шульцом в ОН в Нью-Йорку та в наступному дні полетіти до Вашингтону на нараду з Регеном. „Видно, — заявив сенатор Персі, — що у Кремлі зрозуміли, що треба буде мати діло з Регеном ще даліших чотири роки і тому краще повести з ним розмову тепер, як після виборів“. Це насправді найкраще пояснення, чому кремлівські володарі, зривавши переговори про обмеження чи редукцію зброї, які велися у Відні і Женеві, тепер погодилися відновити контакт „на вершині“, бо зустріч Громика з Шульцом і Регеном промовець шлях до переговорів про ту центральну і найвищу проблему, яка існує для Вашингтону, Москви і цілого світу: мир чи війна.

Роналд Реген не скривав ніколи своєї ворожості супроти совєтського експансивного імперіалізму. Він назвав СРСР „злочотним імперією“ і він повів дозброювання Америки, говорючи голосно те, що було всім відомо: що Москва розуміє тільки аргумент сили. Але очевидно, Реген, як усі тямущі люди у всьому світі, не хоче війни — він так само хоче миру, як усі найліпші ліберали, а тільки здійснює староримську правду: „Коли хочеш миру — готуйся до війни“. І тому виключив ресорт оборони з оцінок, які треба робити, щоб зрівноважувати державний бюджет.

Волтер Мондейл зайняв ще у передвиборачі цілком інше становище. Він заявив одверто, що коли стане президентом, то в першу чергу скреслить 40 білйонів доларів бюджету на оборонні цілі, припинить продукцію далекосяжного бомбардувальника типу Б-1, відмовиться від продукції багаточленної ракети МХ, наполягатиме на ратифікацію т.зв. САЛТ - 2 (договір про обмеження стратегічної зброї), який застряг у Сенаті, та погодиться на пропонуване Москвою „замороження“ існуючого стану атомової зброї. Ясно, що таке становище сподобалося Москві. І тому весь інформаційно-пропагандистський совєтський апарат скеровано на лайку проти Регена, поставивши карту на Мондейла, з яким Громико також зустріне день раніше. Але у виборчій кампанії в Америці виявилось, що демократичний кандидат на президента і вибрана ним кандидатка на віцепрезидента не знайшли прихильної зустрічі у широких колах американського народу. Не зважаючи на підтримку від централі робітничих спілок і від різних ліберальних організацій, всі опити виявляють перевагу Регена над Мондейлом. Совєтський посол в Вашингтоні Анатоль Добринін — людина освічена й добре знайома вже з відносинами в Америці. Він читає американську пресу, слухає телевізійних коментаторів і має для цього окремих референтів. Те саме стосується посла в Москві в ОН Олега Трояновського. І вони мусіли переконати своїх звершників у Кремлі, що карта поставлена на Мондейла — буде програма. Послідовно, краще „визнати“ Роналда Регена тепер, замість п'яти його і бойкотувати, і нав'язати розмови з ним тепер, перед виборами, аніж після виборів, бо тоді виглядало, що совєтська верхівка скапітулювала, „втрапивши обличчя“, — а тепер це буде нормальна справа.

Очевидно, ніякого великого перелому в міжнародній ситуації від зустрічі Регена з Громиком не буде. Але буде те, що заповів сам Реген: він хоче переконати Громика, що ЗСА не планують війни проти СРСР і тому пануюча в СРСР психоза страху перед „імперіалістами“, які ведуть „політику оточення“ супроти СРСР — не має підстави.

Від наради Регена з Громиком не буде великої зміни в міжнародній ситуації, ані зміни в американській закордонній політиці. Але буде ще один доказ, що Роналд Реген — державний муж і його політика супроти СРСР правильна. І це саме є тією прикрою новиною для Мондейла, про яку пише Макс Лернер.

До феноменів сучасного становища в Польщі належить те, що політика застосування і терору Ярузельського примусила поляків думати. Без огляду на амністичні політичні зв'язки з одночасними погрозами нових арештів, підземна політична діяльність побилювалася. Коли недавно спротив був властивий жмені інтелектуалів, то тепер ціле суспільство готове визнати ведучу роль КОРУ — Комітету оборони робітників. Чоловіми представниками спротиву режимові стали люди з робітничого середовища. Робітництво створило свою власну еліту і вже не потребує інтелектуалів як провідників спротиву. Великі промислові підприємства мають свої нелегальні пресові органи, часто доброго професійного характеру, які критикують пассивність робітників і заставляють їх думати. Таких видавництв є сотні і вони є важливими матеріалами до соціологічних студій польського світу праці.

Одночасно тайні структури „Солідарності“ втрачають своє минуле значення. Такі структури не знайшли нового способу діяння, а заклики до масових демонстрацій робітництво

У пропагандивному совєтському англомовному журналі „Україна“, за місяць травень 1984 року, ч. 5, крім багатьох світлих, знаходимо на сторінці 18 і 19-й обширну статтю п.з. „Who helps the former collaborators“. „Хто допомагає колишнім колаборантам?“. Це короткий огляд англомовного памфлету Євгена Камінського „Хрестоносці“ XX сторіччя: „Хто їм допомагає?“ (20th Century „Crusaders“ who backs them back up?), який надруковано у Львові 1983 року.

У цьому журналі знаходимо „всіляку-вселяну“, нас вона не дивує, бо звикли вже до різних совєтських „обвинувачень“ і наклепів, на це, щоб розвивати нові інтриги на шкоду „гнилому“ Заходу. От і читаємо, що офіційні чинники і адвокати на Заході, мовляв, сердились на нерішучість судейських чинників і вони часті дивувались, чому то обвинувачення, мучителям й відданим прихильникам нацистського геноциду, дозволено знайти притулок у „З'єднаних Штатах Америки й багатьох інших капіталістичних країнах. Як це може бути, щоб люди, які брали участь у жорстоких погромах в Україні, надалі були свободними? Чому саме, відомі державні мужи й службовці, а головним розвідці служби на Заході, наявно потурбують тому? На це, є однією відповідь, пише Камінський, — вони засліплені в патологічній ненависті до совєтської держави й соціалізму й живають до своїх імперіалістичних цілей навіть тих, які служили в німецьких частинах карних експедицій і були визнані Міжнародним Трибуналом у Нюрнбергу за воєнні злочини.

Дня 28-го лютого 1956 року президент Двайт Ай-

Михайло Кучер

РЕВОЛЮЦІЯ БЕЗ БАРИКАД

вже не радо слухає.

Хоч як велике значення має підземна преса, але її вплив не кінчиться на друкованій протирежимній матеріалі. До опозиційної діяльності можна також зарахувати те, що діється у деяких парафіях, діяльність яких не обмежується доброчинністю, а переходить у політичне усвідомлення.

Зник давній поділ суспільства на робітників та інтелектуалів. Без огляду на втому і розчарування люди почуваються до обов'язку щось робити. Вони все менше чекають на вказівки з підземного центру. Є свідомість, що треба працювати — очевидно незарплатно — щоб побороти апатію і розчарування. Треба працювати з надією внести хоч трохи світла в убогу сіру екзистенцію. Зокрема таке явище помічається серед молоді. Постає революція, яка не є явною. Це революція підземна без барикад. Люди дискутують і самоудосконалюються. Така революція не може бути

виразно політичною, але має своє немале значення.

Інакше кажучи, замість того, щоб залишатися горілкою, спекулювати та безнадійно лаятися і нарікати — в чергах, люди купують, читають і думають над підземною пресою. Це не є занадто оптимістичне твердження. Ще в 1970 роках амбіцією пересічного поляка була купівля авто і кольорового телевізора. Сьогодні його амбіцією є читання підземної літератури і участь у спротиві — нехай дещо пасивно. На „політику“ в Польщі прийнято дивитися як на конфлікт з режимом. Тепер під політикою можна і треба розуміти переміни в соціальній психіці, в культурі, в ментальності. Це важливе ще й тому, що під оглядом демографічним польське суспільство молоде. Скінчився перший етап демографічного характеру — наплив сільського населення до міст у зв'язку з індустріальною революцією країни. Скінчився процес, амбіцією

якого був холодильник і кольоровий телевізор, а на вершечку мрій — авто... В польському суспільстві домінуючою є група людей 18-го по 35-й рік життя. Таких людей вже не задовольняє міщанський добробут, вони хочуть брати участь у політичному житті поза партією. Це дає можливість заспокоїти потребу справжнього знання, бажання не-партійного престижу і на-мір керувати самим собою.

Для великої частини суспільства „Солідарність“ стала символом. Такий символ сильний тим, що не підлягає партійному терору. У Польщі „демократію“ і „плюралізм“ розглядають не як політичний рух, але як культурний. У ті поняття входить також католицизм, — як завжди — велика сила. До голови приходять і при-йшло молоде покоління священників, яке виявляє велику незалежність від ієрархії. Такі священники хочуть ангажувати у політичне життя і суспільне також. Життям же люди великої відваги, які не лякаються партійного терору. Такими властивостями характеру вони відповідають на-строєм молоді.

У Польщі „демократію“ і „плюралізм“ розглядають не як політичний рух, але як культурний. У ті поняття входить також католицизм, — як завжди — велика сила. До голови приходять і при-йшло молоде покоління священників, яке виявляє велику незалежність від ієрархії. Такі священники хочуть ангажувати у політичне життя і суспільне також. Життям же люди великої відваги, які не лякаються партійного терору. Такими властивостями характеру вони відповідають на-строєм молоді.

При кінці свого палювання Камінський каже, що під час своєї понад 30-річної служби для нових босів за океаном українські націоналісти провели кілька габельних акцій проти СРСР, — глузує він — як український народ осмівлює самостійність і шість.

Вислужники Москви не мають відваги писати про колаборацію Москви з нацистською Німеччиною, бо за такі слова чекає заслання. Молотов, який підписував договір з Ріббентропом, цього року реґабітували на 92-му році життя.

Палювання московських вислужників наших громадсько-політичних діячів, є доказом, що протимосковські акції еміграції завдають ударів комуністичній пропаганді. Українці так в Україні, як і поза її межами (в діаспорі), не потребують вказівок Москви, з ким вони мають колаборувати, а з ким ні.

Міжнародний Трибунал у Нюрнбергу не виконав свого завдання, бо в той самий час, коли на лави обвинувачених судили німецьких нацистів, повинні були судити і їхніх партнерів з 1939 року, — московських верховодів червоної імперії — „Evil Empire“, за їхній постійний геноцид і злочини супроти людства: Базар, Крути, штучний голод в Україні в роках 1932-33. (Закінчення на ст. 4)

Заява Львівського Крилосу

(На похоронах св.п. Патріарха Йосифа)

Ваше Блаженство, Високопреосвященні Владики, Дорога Жалобна Громадо!

Вчора члени Львівського Крилосу склали свій поклін наслідникові Покійного Патріарха Йосифа і привітали його як спадкоємця Галицького митрополитичного Престолу, спадкоємця великого Митрополита Слуги Божого Андрея і Блаженнішого Йосифа і зокрема всіх надбань останнього, всіх його здобутків для нашої Церкви і народу.

Хочу в цю історичну хвилину повторити слова, які сказали ми до його наслідника вчора.

Це велика історична хвилина, бо нею в якійсь мірі починається нова сторінка історії нашої Церкви, нова сторінка для збереження і розгорнення надбань і здобутків Блаженнішого Патріарха в Римі і на поселеннях, нова сторінка для оновлення довгих змагань за волю і добро нашої Церкви і народу і за її відбудову на її началах, нова сторінка змагань за нашу єдність на поселеннях, за єдність Церкви на поселеннях з матірньою Церквою-Мученицею в Україні, за його великі труди для нашої рідної богословської науки, за розвиток наших монашеских чинів і духовних покликань.

Цей список аж ніяк не вичерпує великої праці майже цілого століття цього великого Мужа. І для нас починається нова сторінка в історії, вже без його особистої участі.

Для вас, Блаженніший Владико, відкрилася ця нова сторінка з великою і нелегкою відповідальністю. Бо це діло, Блаженнішого Патріарха Йосифа, яка є теж продовженням задумів і чинів Слуги Божого Митрополита Андрея. На ваші ремена спочили сьогодні їхні труди і хрести, всі їхні змагання і боротьби, всі їхні здобутки і висліди невтомної їхньої праці.

Ми аж надто свідомі того, великого тягару, бо як тільки помічники Блаженнішого Патріарха Йосифа ми бачили їх у повній їхній вагомості і знаємо добре, який це хрест, бо теж частинно брали участь в його несенні.

Цього хреста, цих трудів, цих здобутків, цих терпін, цих змагань не можна собі ані зменшити, ані злегшити ані щось з них скинути з рамен. Це противилось би навіть волі Христа, що казав: „Хто хоче йти за мною, нехай візьме свій хрест!“

Ми, мабуть, є єдиними, і кажу це шире перед вами в присутності моїх співбратів що можемо вам, ваше Блаженство, шире, віддано і з деяким досвідом допомоги. Знаємо волю Блаженнішого Патріарха Йосифа ми пізнали і вивчили ним намісничим напрям і з тією самою готовістю ми вам допоможемо з Божою благодаттю, що всіх нас укріплює.

Підкреслимо ще раз — ми всі були негідними спадкоємцями столітніх змагань і надбань нашої Церкви і народу, коли б ми хотіли собі щось улегшити, чи піти слідом за якимись кон'юктурами, чи перекреслили труди великих двох наших церковних Мужів XX століття, яких ми стали наслідниками.

Під вашою дбайливою опікою остаються, як знаєте, такі надбання тут у Римі і на поселеннях: Студіон і монахи студії, Український Католицький Університет і його філії, Українське Богословське Товариство, Храм св. Софії, Патріарший двір і церква Жировицького Богоматері, Товариство Свята Софія — яке є відповідальне за всі матеріальні здобутки і легальним власником тих матеріальних дідь, Колегія св. Софії, тобто перенесена Львівська Духовна Семінарія до Риму для плекання духовних покликань. Далі, ми — Крилос Львівської Архiepіархії — оруддя праці Блаженнішого Патріарха Йосифа, усього адміністративний і канцелярський апарат, створений Блаженнішим Патріархом Йосифом за 21 років його життя на волі. Остаються для нас усі зв'язки створені Блаженнішим з Римською Курією і нашим в ній приятелями, з політичними рідними і чужинським світом, з науковими рідними і чужинськими колами. І врешті залишилась здійснена велика ідея, що виникла в нашій історії зараз на початку Унії з Апостольським Престолом в Римі і пережила 400 літ твердого історичного шляху і завершилась в особі Блаженнішого Йосифа — Патріарха Української Католицької Церкви.

Цей ідеї-факту Українського Патріархату вже викреслити не можна, з чим погоджується, бодай в сумлінні, велика більшість нашого Єпископату і розуміють її слухачі церковні мужи Риму, і її не можна навіть змусити.

Цей ваш титул Патріарха, який успадковуєте по великим Покійнику є і буде для вас хрестом. Але цього хреста скинути ви не можете ради миру в нашій Церкві ради тих 400-літніх змагань за нього. Не можете не прийняти цього хреста особливо ради нашої Святої Української Церкви-Страдниць, бо тільки в Києво-Галицькому Патріархаті буде вона в силі протиставити всім отруйним і смертоносним „стрілам лукавого“. Понести цей хрест ми вам допоможемо.

Ці слова звертаю також і до Священного Синоду наших Владик, що відновився поза межами України саме

імперії, які жорстоко розправлялися з першими християнами, Андрій промовив до людей: „Не біється, добрі люди, тиранів. Їхнє панування хоч і панування великого насилля, проте не довгого віку. Господь навісас нас негодами й лихоліттями, щоб нас випробувати й винагородити нашу вірність. А ви, тирани, скаменієте, бо в гесну, вічний вогонь попадете“ (ст. 20).

Оповідючи про місіюну подорож Андрія, автор цієї нагоди подає цікаві описи української природи, яку на його думку, бачили апостольські місіонери дві тисячі років тому на наших землях. „Аж до обриву море зілля, первобутній терен, людяною ще й не торкнутий, — читаємо на 64-й сторінці його книги. — Десять далеко рудий терпан зірже, перебіжить, довго відгомонує копитами вдарями табун білорогих сугаків. У небі склике шулка, пролетить, краючи зграй диких качок, в кущах заскипить чайка, вітер сколише хвилею тири, а густими травами зась промкне — тільки й видно його... Та немає нічого кращого в цьому водностаєвому віднодді, як замряне небо в надвечірню пору. Прозоре плесо синяві золотими відобразами перелетється в тиху помаранчову надотерню пристрасть й ураз палаючою багрянитою спалахне — от краса“.

Під час однієї балачки Андрія з нашими предками довідусмося про ще одну версію походження слова „Київ“. Опиновшись під брамами нашої столиці, Андрій, мабуть, вдаючи, що не знає назви міста, запитає одного з присутніх — яка назва цього міста? На це він почує таку відповідь: „Як бачите, киями обгороджено місто для безпеки. А також тому, що киями також добре бити ворога, наш народ назвав столицю Києвом. Місто-це стародавнє боротьба за нього тривала цілі віки і тому-то треба було будувати міцні застави для оборони — палили всі нові і нові. Хто його зна — може й від того його назва пішла?“ (ст. 94).

Хоч в книзі є кілька досить прихильних згадок про Дажбога (зокрема, під час бесід між Андрієм-християнином і Небідом — визнаєм Дажбога), проте, на жаль, ця тема в повісті висвітлена дуже поверхово. Для читача це важливе тому, що хотілося б знати — як наш предки сприйняли чуже християнство? Та ж для них тоді Дажбог був головним прообразом їхньої релігійності. („Дажбог“ (Закінчення на ст. 3)

Ю. Мовчан

„АНДРІЙ ПЕРВОЗВАННИЙ“

Андрій Первозванний.

Хто з християн не чув цього імені? Напевно нема таких, божі і византійська і українська Церкви пов'язують з ним початки свого християнства. У своїй „Повісті временних літ“ знаменитий літописець Нестор ось так пише про Андрія, який став чи не найвидатнішим місіонером в історії християнства:

„Прибувши в Корсунь, Андрій побачив Дніпровський лиман. Звідси поїхав він у гору Дніпра і несподівано опинився у стій Дніпровських гір. На грунті днів устав і промовив до своїх прийнятих учнів: Бачите ці гори? На них засяє благодать Божья велике місто там стане й Бог побудує в ньому багато церков. І виійшовши на ці гори, Андрій поблагословив їх, поставив хрест і помолився Богові. Зійшовши з тієї гори, де згодом мав бути Київ, він поплив у гору Дніпра“ (Див. „Хрестоматія давньої української літератури“, Київ, 1967, ст. 13-14).

Це було ще в першому столітті РХ, тобто, на світанку християнства. І сам Андрій був не звичайною собі „сірою“ людяною, але згідно Євангелії від Івана, гл. 1,40, рідним братом св. апостола Петра. А тому, що Андрій був першим, котрого покликав Христос для місіонної служби, в історії християнської релігії він справедливо заслуговує на друге ім'я — Первозванний. Крім того, якщо Володимирівне Християнство вважається третім у стародавніх літописах, то першим треба вважати благословення Андрія Первозванного, який був приплив кораблем із Чорного моря і рікою Дніпром до цієї київської гори, яка після заснування Києва дістала назву Андрієва гора і на якій пізніше було побудовано церкву в його пошану. Щодо другого християнства, то його перевела Володимирова бабуся, велика київська княгиня Ольга, яка сама, окрестившись в Царгороді, після християнства стала називатися Оленою.

Роман С. Голіят

НАКЛЕПИ СОВЄТСЬКИХ

ВИСЛУЖНИКІВ

зенавер заявив, що велике число втікачів у ЗСА, дістало дозвіл в'їзду під фальшивими іменами, а то тому, щоб оминати примусову репатріацію. Він сказав, що на підставі діючої легіслації, підібрані особисті вказки були задовольними доказом, щоб розпочати депортаційний процес. Але, за винятком деяких заходів, яких під впливом публічної преси піднявся президент Картер, ані одна американська Адміністрація, нічого в цій справі не зробила. Таке становище, — твердить Камінський, — зайняла американська Адміністрація в ранніх роках після Другої світової війни, замість того, щоб перевірити кримінальну минулу. Американський Уряд і Конгрес зробили все, що можна, щоб захоронити колишніх нацистських колаборантів і вживати їх у підірваних антисовєтських кампаніях. Американські розвідки агенції злегалізували в Північній Америці діяння пронацистських організацій. І тут Камінський згадує про УККА і СКВУ.

А відтак іде тирада автора про президента Регена, який у 1982 році, в Лондоні, проголосив „хрестоносний похід“ (crusade, ст. 19), а за ним засоби масової комунікації Заходу, мовляв, негайно почали монтувати зусилля у розгоруванні антисовєтської гістерії. І автор цієї статті, розвиває одну з однією своєю „світлі“ думки.

Ось і початок „відповіді“ „Його висновки: Започатковані судові процеси попередньої американської Адміністрації не осягнули відповідного рішення.

Дня 13-го січня 1982 р. „Свобода“ в ЗСА, коментувала рішення Америки відносно поширення військової готовності, за „основне“ становище, яке зайняв президент Реген, тобто правильно на 100 відсотків“.

У березні 1982 року конгресмени: Мазолі, Лангріні і Фіш, відбули в Капітолій зустріч з українськими, лотиськими й естонськими адвокатами, щоб обмінятися думками, як оборонити воєнних злочинців.

Націоналісти використовують цю нагоду й вимагають від своїх хоронителів дозволити колишнім нацистським обвинувачам вживати 5-й додаток до Конституції.

У цій статті читаємо теж про це, що українські націоналісти пояснюють, що їх колаборація з нацистською Німеччиною — оправдана. Бо це була „потреба знати союзників“ проти СРСР. М. Плавук, провідник ОУН (Мельника), в одному зі своїх інтерв'ю в Канаді доклав, що це безправно приміновати альянські домоєвлення відносно воєнних злочинців до українських націоналістів. (стор. 19.)

Камінський згадує лайливими словами Івана Базарка — президента СКВУ, який редагував „Українські Вісті“, а описав „Сокальські Вісті“, в яких хвалили нацистську Німеччину. Під цю пору І. Базарко старастяся нав'язати співпрацю зі сюрністами. Згадує Миколу Степаненка, який є професором у Центральному Мичигенському університеті. Він, за даними Камінського, на початку Другої світової війни дезертував з че-

ЗАЯВА

Глибоко зворушені відходом у вічність світлої пам'яті Патріарха Йосифа, під безпосереднім враженням похоронних обрядів та перебування верховної влади в Українській Католицькій Церкві наступником спочилого Патріарха, дотеперішнім Коадьютором Блаженнішим Отцем Мирославом Іваном Любачівським, зібрані в Римі, у п'ятницю, 14-го вересня 1984 року, представники мирянських організацій складають оцю врочисту заяву:

Насамперед, клонимо голови перед великим Покійником, найбільшим українцем нашого часу, Ісповідником Святої Віри і відновителем нашого церковного життя. Дякуємо Всевисьньому за дарування Йому довгого життя, а нашій Церкві Провідника і видатного Будівничого. Його найбільший життєвий твір — єдність, помісність і патріархат Української Католицької Церкви — бажано зберегти і зміцнити, як заповіт її тривалого існування в Україні і на поселеннях. Приймаємо завідання спочилого Патріарха Йосифа як зобов'язання для себе і наступних поколінь, як наше кредо і закон.

Вітаємо наступника на патріаршому престолі Блаженнішого Патріарха Мирослава і прохасмо його разом із Священним Синодом нашої Церкви поробити заходи за визнання Апостольською Столицею українського патріархату. Прирікаємо новому Патріархові нашу відданість, готовість праці і допомоги. Хоч з відходом Блаженнішого Отця Йосифа скінчилася одна доба, а з його наступником розпочався черговий етап у розвитку нашої Церкви, ми висловлюємо віру, що буде збережена тяглість і переміненість ідей та праці у провіді нашої Церкви, у патріархальних установах та в настанові Ієрархії і духовенства.

Зокрема підкреслимо потребу існування і розбудови духовного осередку нашої Церкви в Римі з усіма існуючими тут установами — Крилософом Львівською Архиепархією, Українським Католицьким Університетом, центральною і філіями Товариства „Свята Софія“ та іншими інституціями, заснованими Патріархом Йосифом. Розбудовані ним людські і матеріальні ресурси стоять до диспозиції Блаженнішого Мирослава і Владик. Зокрема залишається нам усім концепція і візія українського церковно-національного життя, що її передав Патріарх Йосиф.

Миряни, зі свого боку, залишаючись вірними нашому двадцятирічному змаганню за повноцінне завершення нашої Церкви в Києво-Галицькому Патріархаті, зобов'язуються продовжувати і поширювати організовану мирянську працю у своїх товариствах, публікаціях та інших діяннях. В цьому дусі патріархальний рух і мирянські організації дадуть повну підтримку Проводові нашої Церкви на чолі з Блаженнішим Патріархом Мирославом у його зусиллях довести до відродження нашої Церкви в Україні та діаспорі і скріпити синодально-патріархальний устрій Української Католицької Церкви в рамках Вселенської Церкви під проводом Христового Намісника.

Згідно з розпорядженням нашої Ієрархії, закликаємо членів наших організацій та увесь мирянський загальний зібрати сорокденну всенародну жалобу по спочилому Патріархові Йосифові і звертаємося до всього мирянства відзначити сороковий день смерті церковними і світськими торжествами.

Рим, 14 вересня 1984 р.

Президія Українського Патріархального світового Об'єднання
Богдан Лончина
Патріархальне Товариство в Аргентині
Антін Хлопецький
Патріархальне Товариство в Бельгії
Михайло Когут
(в заступстві Петра Зеленого)
Українське Крайове Патріархальне Об'єднання
Мирян у Великій Британії
Роман Кравець
Українське Патріархальне Товариство в ЗСА
Василь Пасічняк
(в заступстві Олександра Пришляка)
Рада Українських Громадських Організацій
за Патріархат в Канаді
о. Роман Ганкевич
Крайове Товариство за Патріархальний Устрій
в Німеччині
Володимир Кальваровський
Патріархальне Товариство в Франції
Кирило Митрович
(в заступстві Степана Семенюка)
Об'єднання Українських Католицьких Організацій
в Австралії
Ярослав Хіцяк
Українське Католицьке Об'єднання
в Аргентині
Михайло Василюк
Асоціація Української Католицької Преси
Василь Маркус
Рада Крайових Федерацій Українських
Католицьких Академічних Товариств „Обнова“
Роман Данилевич
Союз Українських Католицьких Братств
і Сестричтв в Америці
Василь Маркус
Український Християнський Рух
Володимир Янів

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕГЕН уповноважив Білла Брока, свого представника для переговорів у справах імпорту, домовитися з країнами, які експортують сталь до ЗСА, про „добровільне повздержання“ ввозу сталі до Америки. Цей крок Президента зміцнить внутрішню американську сталеву індустрію, хоч виробники сталі й робітництво цієї галузі були б більш раді, коли б Президент дозволив ввести примусову квоту для ввозу сталі та наклав ішей мита на цей імпорту.

СОВЕТСЬКІ І САТЕЛІТНІ країни обклали Західню Німеччину, а зокрема Баварію, підслуховими апаратами на кордонах між Сходом і Заходом, щоб слідувати за маневрами військ НАТО, які в більшості проходять у східній Баварії у прикордонній полісті між Німеччиною і Чехо-Словаччиною. Речники НАТО критикували східний бльок за відмову вислати на маневри НАТО своїх спостерігачів. Один із генералів НАТО заявив, що „вони воліють слідувати за нами з-поза дверей“.

КАНАДСЬКИЙ УРЯД у Монреалі поставив у стан обвинувачення 65-річного американського громадянина з Рочестера, Н. Й. Томаса Бригана за збомблення станції в Монреалі тижнем перед приїздом до Квебеку Папи Івана Павла II. У бомбовому випадку загинуло три особи, а 29 були поранені. Американця судитимуть за вбивства і терористичну діяльність.

ДЕНТИСТ ОЛЬГА ОЛЕНКО

Профілактика хвороб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім дозвolenням.
Адреса у Мангеттені:
ROCKEFELLER CENTER
630 5th Avenue, Room 1803
New York, N.Y. 10020
Адреса у Квінсі:
105-37 64th Avenue
Forest Hills, N.Y. 11375
(212) 459-0111

В РИМІ ПОХОВАЛИ ПАТРІАРХА ЙОСИФА

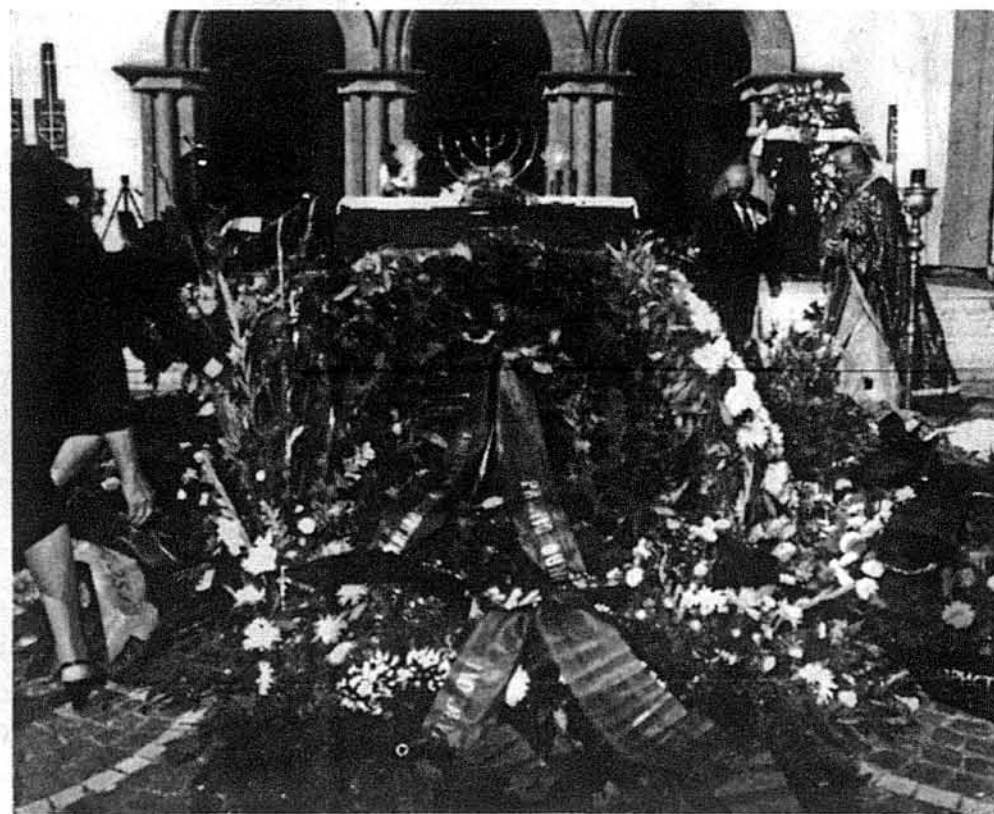
(Продовження зі стор. 1)

Українські владиків в присутності священства і вірних, відправляють Панахиду при відкритій домовині в соборі св. Софії.

Ще один вид на відкриті домовину під час відправ в соборі.

Закрита і овітчана домовина перед початком похоронів на площі перед собором.

ковному Мужеві нашого століття взагалі, як також накреслив мученицький шлях його Церкви від 1945 року. Після Літургії присутні римо-католицькі ієрархи, священники і монахи та монахині приєднались до похоронного обряду і латинською мовою відповіли „чин розрішення“. В імені Папи та посвятили домовину. Це виконав старенький кардинал Конфальоньєрі.

Патріарше завідання

Кульмінаційним моментом цього похоронного обряду на площі собору було прочитання о. архимандритом Іваном Хомото завідання Покійного Патріарха, яке з великою увагою, в більшості стоячи, вислухали присутні, більшість із сльозами на очах. Віщі, глибокі думки і заповіти покійного Патріарха вдарили в серця навіть літєлх і напевно збуджували в них приспалі почування відповідальності та величчя хвилини. Це було справді основний документ церковної думки сучасної доби чи, як ствердили миряни, у своїй спільній заяві, „наше кредо і закон“ (Повний текст Завідання буде опублікований в наступних числах „Свободи“).

Одразу ж сформувалася жалобна процесія духовенства, ієрархія, співаки, ченці і черниці, колона з вірними і сотні вірних. Кіль

„Андрій...“

(Закінчення зі стор. 2)

— бог сонця, вогню, а пізніше також бог достатку та добра — див. ЕУ, т. II). Невже вони так легко й без „бою“ проміняли свою правду віру в Дажбога на принесене з чужих земель християнство? Той факт, що княгиня Ольга, поїхавши до Царгороду, там охристілася, правдоподібно не було аж таким великим фактором аби всі її підлеглі так легко пішли за її прикладом. З інших джерел, про що ширше тут нема змоги зупинитися, знаємо, що процес охристіяння України не був аж так легким і „гладеньким“, як це можна зрозуміти, прочитавши „Андрія Первозванного“ Р. Володимира.

Але незалежно від того, скільки мав або не мав своїх противників Андрій на українських землях (беручи сучасну назву тих земель), головним його ворогом були опричники римського імператора, які суворо карали і переслідували перших християн. В „Пропам'ятній Книзі“ в церкві св. Андрія в Патрасі читаємо: „Повернувшись з Візантії, він, Андрій, дістався через Коринтську протоку до Ахеї. Тут, у столичному місті Патрасі, він навчав Євангелію Христа аж до його роз'яття на хресті. Після смерті імператора Константина, син його Константин перевіз тілні останки св. Андрія до Царгороду, де вмуровував їх у вівтар собору, а Андрієву голову залишив у Патрасі. В 1460 році, після турецької окупації Візантії, голову Андрія Первозванного перевезли для переховування в соборі його брата св. Петра в Римі. В 1964 році за Папи Павла VI повернено її митрополитові Константину в Патрасі. Частина мошів св. Андрія знаходиться ще з IV-го століття в Шотландії. Ночитають його також в Україні, Посії, Грузії, Англії та Угорщині“ (ст. 233).

З книги довідуюся, що Андрій Первозваний помер мученицькою смертю 30-го листопада, біля 70 років після народження Христа, помер, як було зазначено, в Ахеї — грецькій території.

Після прочитання книги Р. Володимира в читача, мабуть, мимохіть виникне кілька важливих питань, на які треба було б відповісти. Наприклад, взяти таке кардинальне питання, яке в нас чомусь стало „табу“, тобто, темою, яку чомусь „незручно“ чи „невільно“ порушувати. А саме: а що сталося б, якби доля судила бути Україні нехристиянською, а щодо релігійного визнання якоюсь іншою? Чи з погляду здобуття або оборони нашої національно-державної незалежності — могло б це мати позитивне чи негативне значіння?

Поставив я тут це питання не тільки тому, що тема твору „Андрій Первозваний“ спонукує над цим „задуматися“, але також тому, що, на думку деяких наших істориків, одна з причин, яка в значній мірі заважала негативно щодо нашої незалежності є релігійна тотальність більшої частини нашого народу з релігійного нашого смертельного ворога — Москви, тобто, православна християнська віра. Завдяки такій тотальності (плюс до того подібність мов), опричникам Москви на протязі століть вдалося „втомачити“ в голови значної частини наших „халхлів-малоросів“, що, мовляв, ми „все руські-православні“, наше „дело обіщєє“ і т.д. Якби не існував цей чинник, тобто, якби наші предки мали відмінне віровизнання від росіян, Москва через те саме мала б одним „атут“ менше нас психологічно і духовно, а разом з тим — національно поневолювати.

Книжка легко читається, хоч подекуди можна завважити русизми (чи москалізми), як наприклад, „кришею“ замість „дахом“ (ст. 19), „закружилась голова“ (замість „закрутилась“ — ст. 34), „стадо качок“ (замість „табун“ — ст. 65) та інші.

Хоч книжка вийшла в м'яких обгортках, проте технічно доброякісно у видавництві Юл. Середяка, на доброму папері і набрана чіткими черенками. Треба подивляти працюватись її автора, який, не зважаючи на професійні обов'язки та серйозні недомогання очей, зміг знайти час і можливість написати таку солідну працю. Книжка є цінним відзначенням недалекого Тисячоліття Хрищення України і тому треба сподіватися, що на рекомендацію Блаженнішого Папи римського нагородить за це її автора бодай бронзовою медаллю св. Йосафата.

Замість квітів на свічку могуту Товарища

бл. п. д-ра Романа Лисяка

складно 50.00 доларів

на НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА

Д-р Роман ГРАБ

Ділимось сумною вісткою, що в середу, 22-го вересня 1984 року в Торонто, Канада відійшла у Вічність

наша Найдорожча МАМА І БАБЦЯ

бл. п.

ГАЛИНА БОЙКО

вдова по бл. п. д-рові Осипові Бойко.

Покійна народилася в місті Підгайці, Західна Україна.

ПАНАХИДИ за спокій душі були відслужені 25 і 26 вересня в похоронній каплиці Кардинала, а ЗАУПОКІЙНУ СПУЖИ-БУ БОЖУ І ЧИН ПОХОРОНУ довершено 27-го вересня в катедрі св. Святих. Йосафата.

Тілні Останки Покійної спочили на цвинтарі Парклавн, Торонто, Канада.

ВІЧНА ЇЇ ПАМ'ЯТЬ!

У глибокому смутку:

ТАНЯ — дочка з чоловіком РОМАН

МЕЛЬНИКОМ

ДАНА — дочка

МАРЧКА І МЕЛАНІЯ — внуки

та ближча і дальша Родина в Канаді, ЗСА І Україні

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів І Знайомих, що в середу, 19-го вересня 1984 року упокоїлася в Бозі на 79-му році життя

наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ І СЕСТРА

бл. п.

ОЛЯ АНДРЕЙКО

з дому КЛОС

ПАРАСТАС — в п'ятницю, 21-го вересня 1984 р., о год. 7.30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 Схід 7-ма вул. в Нью Йорку, Н. Й.

ПОХОРОННА СЛУЖБА БОЖА — в суботу, 22-го вересня 1984 р., о год. 9.30 ранку в церкві св. Юра. ПОХОРОН з тієї церкви на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавид Бруку, Н. Дж.

Про молитви за спокій душі Покійної просять:

муж — МИКОЛА

син — ВОЛОДИМИР з дружиною НАДІЄЮ

донька — ІРИНА ПАСТУШАК з чоловіком БОГДАН

брат — ОРЕСТ КЛОС з дружиною МАРІЄЮ

внуки — АНДРІЙ, ДАНИЛО І МАРКО

Ближча і дальша Родина в ЗСА, Канаді І Україні

Школа Балету та Українських Народних Танців
РОМИ ПРИЙМИ-БОГАЧЕВСЬКОЇ
оголошує вписи
на ШКІЛЬНИЙ РІК 1984/85

New York, N.Y.

При церкві св. Тройці, 359 Broom St. (близько III Авеню)
Субота, 29-го вересня, від 1-5 год.

Irvington, N.J.

Аудиторія св. Івана Хрестителя, Sanford and Ivy
Вікторок, 25-го вересня, від 3-6 год.

Uniondale, L.I., N.Y.

Українська Центральна св. Володимира

226 Uniondale Avenue

Понеділок, 17-го вересня, від 6-9 год. веч.

В програмі: балет, українські народні танці та руханка для пань

Тел. інформації: (212) 677-7187

В РИМІ ПОХОВАЛИ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

(Закінчення зі стор. 3)

Загальний вид на площу перед собором під час похоронів.

Частина неукраїнського почоту — в білому одязі о. Веренфрід ван Стратен, великий приятель Покійного Патріярха і один з рупорів фонду „Церква в потребі“.

Владики і священники на перемину несуть домовину з тлінними останками сл. п. Блаженнішого Патріярха Йосифа.

жку домовину і понесли її довкола собору. Священники і єпископи змінювалися, несучи цю домовину на своїх плечах під сумний могучий спів „Со святыми упокой“ і „Святий Боже“.

На закінчення обходу духовенство і владики занесли труну в підземелля собору і відслуживши ще тут одну Панахиду, вклали її в крипту над місцем спочинку Митрополита Йосифа Сембратовича. В тій же крипті спочивають також моші покійного Архископа скитальця Івана Бучка. Ще довго до незамурованої ніші в крипті приходили на прощання люди з богомольцями, щоб тут попрощатися ще хоч із дорогою домовиною, що скрила тіло Патріярха. Довго не хотіли розходитися люди з подвір'я собору, немов ще за чимось шукаючи, ніби когось тут забули чи залишили, з ким так важко розлучитися. Сумували кипариси і куші осінніх квітів, сумував, бо не тріскав ясною водичкою, веселий водограй, журилися не ли-

ше люди, але мабуть і люблена Покійним тварина і птаство на недалекому господарстві Сестер Василінок — господарів цього двору.

Напевно плакала й далека Україна за своїм духовним велетнем, плакала, бо „поховали Патріярха в сирій землі глибоко...“

Тризна

Вечором того ж дня відбулася за традицією тризна покійного Архископа скитальця Івана Бучка. Ше довго до незамурованої ніші в крипті приходили на прощання люди з богомольцями, щоб тут попрощатися ще хоч із дорогою домовиною, що скрила тіло Патріярха. Довго не хотіли розходитися люди з подвір'я собору, немов ще за чимось шукаючи, ніби когось тут забули чи залишили, з ким так важко розлучитися. Сумували кипариси і куші осінніх квітів, сумував, бо не тріскав ясною водичкою, веселий водограй, журилися не ли-

шої дії УКЦеркви під проводом нового її Голови Патріярха Мирослава. На вступі промовець висяв статут і роллю Крилоу, що його покликав Покійний Патріярх, як спосіб раціоналізації, що є найбільшій співробітниками Першоєрарха. Початок цієї установи виводиться ще від початків українського християнства, але вона розвинулася зокрема після унії і то зокрема у Львівській Архиспархії.

Члени Крилоу у складі отців архимандрита Івана Хоми, Любомира Гузара, Івана Гриньоха, Івана Мухоморова, д-ра Дмитра Блаженішого і канцлера Патріярха Івана Давка представилися в час обіду після похоронів перед владиками і наступником Патріярха Йосифа, Блаженнішим Мирославом. Тут важливе експозе висловив о. д-р І. Хома в імені цілого Крилоу, який заявив себе готовим співпрацювати з новим Першоєрархом. Крилоу апелював до членів Синоду, щоб всі владики продовжу-

вали діло Покійного, включно із несенням того нелегкого хреста, яким був взятий Блаженнішим Йосифом титул Патріярха. Викреслити цього з української церковної історії, — сказав о. Хома, — вже не можна, не можна нікому його відкинути, бо „це противилось би навіть волі Христа“. Він продовжував: „Не перекреслім пам'яті і діл великого Мужа, бо коли заборонимо з честю згадувати його велике ім'я і його діла, то каміння говоритиме“.

В цьому ж тоні говорив на всенародній тризни вечором також другий чільний член Крилоу, архієрей Л. Гузар. Потім він покликав ряд промовців, які то складали трибунт померлому, то висловлювали свою відданість новому Главі, абож прохали його, щоб продовжувати розпочате діло патріярхального становлення УКЦеркви.

Довга черга промов

Першим промовляв від ієрархії Митрополит С. Сулик, даючи високу оцінку життю, змаганням та осягам Покійного Патріярха. Він також говорив про єдність УКЦеркви в діаспорі з матірною Церквою на Україні, приводячи знаменний приклад, що українські церковні одиниці на поселеннях поклали ініціативи і під проводом владики на українських землях, наявним доказом чого є якраз сторінки тепер існуючого Українського Католицького Церкви в Америці.

Від духовенства промовляв отець митрат Маріян Бутринський, з Чикаго, який змалював видатну постать Патріярха, як наставника для священників і їх учителя. Втримана в підвищено патріярхальному дусі промова викликала часті оплески. Мирян представляв д-р Богдан Лончина, голова Українського Патріярхального Світового Об'єднання, який заявив готовість мирян співпрацювати з новим проводом Українського Католицького Церкви. Єпископ УАПЦ, Володимир Дідович, висловив співчуття в імені Митрополита Мстислава та Православної Церкви, даючи при цьому високу оцінку діяльності і мучеництву покійного Голови братньої Церкви.

В імені політичного світу говорили: Ярослав Стецько, голова проводу ОУН, від Визвольного Фронту; Микола Лівидський, президент УНР в екзилі, що як православний і наддніпрянець, висловив підтримку ідеї українського католицького патріярхату; говорили ще коротко і ядерно Мирослав Прокоп, місто голова Закордонного Представництва УГВР, та Леонід Філь від ПУН-у та Ідеологічно-Споріднених Націоналістичних Організацій.

Організовану українську спільноту в діаспорі представляв і за неї промовляв президент СКВУ, Петро Саварин. Від УНСоюзу промовляв сенатор Павло Юзик, що також висловив українській спільноті співчуття від нового канадського уряду, в якому люди українського роду сподіваються відігравати значну роль. Ректор УВУ д-р Володимир Янів промовляв від української науки і її установ, особливо підкреслюючи велике зрозуміння Патріярха до потреб науки зокрема в обличчя ювілею 1000-ліття християнства. Від українських вчених, що працюють в рамках неукраїнських установ, головним академічним, говорив директор УНІГУ, проф. Омелян Прицак. Він намагався з історичної перспективи дати оцінку появи і спадщині Покійного Патріярха Йосифа, наголосивши значення тяглових Галицької Митрополії.

Від виховних організацій молоді були виступи Начального Пластуна Юрія Старосольського та Євгена Гановського (СУМ), від жіноцтва — Богдани Крушельницької (СФУЖО) і організації жінок Визвольного Фронту; від всіх комбатантських організацій говорив Мирослав Малешківський, а від Союзу Українців у Британії — Ілля Дмитрів, що також заступав тамешню організацію мирян.

У всіх виступах повторювалося мотто: „Патріярх

Чисельні сестри кількох чинів взяли участь у похоронах і процесії.

Владики, священники й вірні віддають останню шану Покійному Патріярхові вже при закритій крипті в соборі св. Софії.

Після похоронів новий першоєрарх ПУКЦеркви Блаженніший Мирослав, якого поминали як Патріярха під час похоронних відправ, дякує римо-католицьким кардиналом за участь в похоронах.

помер. Патріярхат існує під проводом нового Патріярха Мирослава“.

Крім виступаючих в залі, як і попередньо на похоронах, були десятки керівних діячів загального і крайового масштабу. Всі вони не жаліли часу і коштів, щоб віддати останню шану мошам Патріярха.

Під кінець присутні прослухали з увагою і в пошані слово Патріярха — уривки із звукозапису його Завіщання. Це була глибоко зворушлива хвилина, коли присутні чули знову того, хто не раз промовляв до них, включно й у цій залі, де перед двома роками відбувався бенкет на пошану його 90-ліття. Ще раз жалобним співом „Вічна пам'ять“ закінчив цей довгий і сумний день.

Наради, зустрічі, авдієнції

Як звичайно, з нагод різних з'їздів і обходів в УКЦеркві, відбуваються ще наради, зустрічі, авдієнції. Мирянський рух від-

був свої наради, на яких приймав спільну заяву, підписану кількома діями організаціями. Її передано на руки Блаженнішого Мирослава в часі авдієнції делегації Українського Патріярхального Світового Об'єднання. Ця ж делегація відвідала Архископа М.Л. Марусина, секретаря Східної Конгрегації, а ще перед тим мала корисну зустріч із членами Крилоу.

Преса з цієї нагоди знову, як рідко досі, італійська і міжнародна, промовила про Українську Церкву та її

змагання, нагадуючи деякі перипетії із життя Покійного Патріярха та про його тверду поставу в обороні прав Церкви і народу.

Покидали паломники Рим з непевною думкою й питанням, чи ще будуть такі події і люди в цьому Вічному Місті, що зуміють змобілізувати українську громаду та притягати прочан з усіх-усюдів до цього українського духовного центру. Хотілось би ширше, щоб і в майбутньому дороги багатьох українців вели до українського Риму.

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ повідомляють, що паписти, комуністи, соціалісти, соціал-демократи й інші ліві в Західній Німеччині знову приготувалися до масових політичних демонстрацій проти власного уряду і розміщення в тій країні американських ядерних ракет Першінг II і крилатих. Демонстрації заплановані на жовтень і листопад у зв'язку з маневрами членських держав Північно-Атлантичного Оборонного Союзу (НАТО). Очевидно, бонський уряд, маючи вже певний досвід з попередніх демонстрацій, солідніше приготувався для протидії, стягнувши до Бонну й інших більших міст більші відділи поліції і військові з'єднання з так званої національної гвардії, які розташовані в поодинокі краях Федеративної Республіки Німеччини.

Заява...

(Закінчення зі стор. 2)

великими зусиллями Блаженнішого Патріярха Йосифа. Не перекреслім пам'яті і діл великого Мужа! Коли заборонимо з честю згадувати його ім'я і його діла — каміння говоритиме! Слозю вірних будуть кликати до неба про поміч. Зокрема ідеться про високий історичний титул Патріярха, який він прийняв, відкидаючи зі запереченням усі почесні і титули, які міг мати, ради своєї Церкви і народу. Шануємо цей історичний титул, який він здобув в очікуванні визнання його Апостольським Престолом. В цьому титулі містяться всі його надбання, здобутки і терпіння.

Нехай ім'я великого Патріярха Йосифа остане серед нас у вічній пам'яті!

Рим, 13-го вересня 1984 року.
Український Католицький Університет

о. Іван Хома,
і всі члени Львівського Крилоу

Наклепи...

(Закінчення зі стор. 2)

масовий морд у Вінниці й Катині, морд в'язнів у Львові, Станіславові й інших містах Західної України в 1941 році, а сьогодні-продоження геноциду у Афганістані. Історія не спить і чекає на новий Міжнародний Трибунал над сучасними комуністичними злочинцями. Наклепи на українську еміграцію, це стара й роками випробувана тактика Москви.

ВОЛОДИМИР БАГАТУРА
КАЛИНОВИЙ МІСТ
Мистецьке оформлення
Земельні Опшнєвчє
220 стор. ціна \$12.00, порто \$1.00
Мешканців стелітьню Джирзі за-
буває 6% стенового податку
Замовляти
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

REAL ESTATE

KERHONKSON—ULSTER COUNTY /
17 acres, filtered swimming pool 73 x
34, tennis court, 2 barn, home & guest
house, 4 additional bldgs. suitable for
group use. 2 car garage. \$175,000.—
Owner financing available of balance
over 1/3 cash. (914) 626-3691, ext.

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
Займається похоронами
в БРОУН, БРОУКЛІН,
НЬЮ-ЙОРК і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА
ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ШИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоро-
нами на цвинтарі в Бавінд
Брук і перенесенням тіл-
них останків з різних країн
світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
CORNER N.J. 07083
(201) 964-4222